

TALLINNA POLÜTEHNIIK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 13 (1162)

Ilmub 1949. a. aprillist

Reede, 10. aprill 1985

Hind 2 kop.

LEIUTUSTEGEVUSEST ELEKTRIAJAMITE TÖÖSTUSHARULABORIS

Elektrijamite ja tehnoloogiliste protsesside automatiseeritud juhtimissüsteemide tööstusharulabor (edaspidi lühendatult elektrijamite tööstusharulabor) loodi 1980. aastal, kusjuures peaaegu ühesaajana nähti ette rakendusliku iseloomuga uurimistööde tegemist lineaar- ja magnetühendustehnikate (MHD)-ajamite valdkonnas.

Möödunud lühikese perioodi jooksul on saavutatud koostöös elektrijamite kateedri ja konstrueerimis-eksperimentaalosakonna kollektiividega märkimisväärsed tulemused uute lineaarmootorite, MHD-seadmete ja nendel põhinevate tehnoloogiliste seadmete — röntgenkontrolli ja titaanpleki lõikemanimulaatorite, valuroboti, röntgenkontrolli tehnoloogilise kompleksi jne. — väljatöötamisel, katsekemparide valmistamisel ning evitamisel. Nii on käesolevaks ajaks neljas tootmiskoondises juurutatud 16 lineaarajami baasil töötavat röntgenkontrolli manipulaatorit majandusliku aastaefektiga üle ühe miljoni rubla. On tõstatatud küsimus manipulaatori tiražeerimisest. Nimetatud manipulaatori vastu tunnevad elavat huvi ka paljud tööstusharude juhtivad uurimisinstituudid seoses paindlike tehnoloogiliste komplekside ja süsteemide loomisega.

Praktiliselt kõik tööstusharulaboris loodud seadmed ning paljud nende koosteelemendid on kaitstud NSV Liidu autoriõigustega.

Edukat leiutus- ja patenditööd tööstusharulaboris võimaldavad siin loodud mahukad teematilised kartoteegid ja originaaldokumentide kogud järgmistel teemadel:

1. Magnetühendustehnikate seadmed ja nende kasutamine sulametalide pumpamisel ning doseerimisel.

2. Lineaarajamite ja selle kasutamise tööstusseadmetes.

3. Tööstusrobotid ja automaatmanipulaatorid ning nende elemendid.

Nende kartoteekide pidevaks täiendamiseks kasutame Eesti Informatsiooni Instituudis asuva automatiseeritud valikteadistuse süsteemi «VALTER» abi. Lisaks loetelule on kogutud patendimaterjale ka väiksema mahuga teemadel sügavusega 10–15 aastat lepinguliste uurimistööde üksikute etappide tulemuste patentsuse hindamiseks.

Alates tööstusharulabori moodustamisest kuni käesoleva ajani on vormistatud 33 taotlust NSVL autoritunnistuse saamiseks, millest 15 on juba saanud autoritunnistuse või positiivse vastuse. Rida taotlust on veel läbivaatamisel Üleliidulises Patendiekspertiisi Instituudis. Ülevaate aastate

lõikes tehtud tööst võrrelduna instituudi ja energeetikateaduskonna vastavate näitajatega annab tabel nr. 1.

Tabel 1

Aasta	Instituut	Avaldusi autori- tunnistuste saamiseks		Otsuseid autoritunnistuste väljaandmise kohta		
		Energeetika- teadusk.	Elektrija- jamite töös- tusharulab.	Instituut	Energeetika- teadusk.	Elektrija- jamite töös- tusharulab.
1980	60	16	3	32	11	2
1981	50	15	9	35	18	2
1982	56	18	9	29	10	3
1983	51	11	7	23	8	3
1984	52	10	5	39	6	5

Enamuse leiutiste põhimõtete lahendamise väljatöötamise ja nende vormistamise põhiraskust tööstusharulaboris kannab dots. Juhan Laugise sisutihedal ja enegilisel juhendamisel uurimisgrupp koosseisus vanemteadurid Elmo Pettai ja Arvo Oorn ning dotsent Heinar Sakkos.

ÜLRÜ TPI algorganisatsioon

koos instituudi administratsiooniga korraldab igal aastal leiutus- ja ratsionaliseerimistegevuse ülevaate, kus selgitatakse välja instituudi parimad töötajad, allasutused ja teaduskonnad. Sellel ülevaatusel elektrijamite tööstusharulabori poolt saadud tulemused on esitatud tabelis nr. 2.

Tabel 2

Allasutus	Aasta				
	1980	1981	1982	1983	1984
Energeetika- teaduskond	II koht	I koht	II koht	III koht	II koht
Elektrijamite tööstusharulabor	—	—	II koht	—	II koht

Auhinnalisi kohti saavutanud tööstusharulab. töötajad

J. Laugis J. Laugis J. Laugis J. Laugis
E. Pettai E. Pettai
A. Oorn A. Oorn A. Oorn

1982. a. võttis elektrijamite kateedri kompleksbrigadid professor H. Tiismuse juhtimisel osa ÜLRÜ Eesti Vabariikliku Nõukogu poolt korraldatud vabariiklikust loominguilise kollektiivide leiutus- ja ratsionaliseerimistegevuse ülevaate ja saavutuste esikoha. 1984. a. töötulemuste põhjal esitati instituudi poolt sellele ülevaatele elektrijamite tööstusharulabori neljalikmeline kompleksbrigadid dotsent Juhan Laugise juhtimisel. Kompleksbrigadi saavutuste nimekirja on küllaltki soliidne: kogu brigadi looming on kaitstud 12 NSVL autoritunnistuse ja 5 positiivse otsusega autoritunnistuste välja andmiseks;

1984. aastal esitati 5 avaldust NSVL autoritunnistuse saamiseks ning 5 varem esitatud avaldust said otsuse autoritunnistuse väljaandmiseks; 1984. aastal omistati kahele brigadi liikmele — A. Oornile ja E. Pettale ELKNÜ teaduse- ja tehnikapreemia; NSVL Rahvamajandusnäituse korraldatud tööstusharudevahelisele näitusele «Automaatmanipulaatorid» esitatud eksponaatide eest saadi 2 hõbe- ja 6 pronksmedalit; viimasel aastal kaitsevad A. Oorn ja E. Pettai edukalt oma kandidaadidissertatsioone.

1982. a. kuulutas Üleliiduline Leiutajate ja Ratsionaliseerijate Ühing välja käsitsitöö vä-

hendamiseks üleliidulise leiutajate ja ratsionaliseerijate loominguilise brigadi ülevaate ajavahemikul 1.01.1982. a. — 30.06.1984. a. ÜLRÜ Vabariiklik Nõukogu esitas sellele ülevaatele loominguilise brigadi elektrijamite tööstusharulaborist dotsent Juhan Laugise juhtimisel.

Elektrijamite tööstusharulabori senised tulemused leiutus- ja teadus- ja tehnoloogilise kvalifikatsiooni tõus, väljatöötuste laboratoorsed ja tööstuslikud katsetused kuni proovieviksplaatatsiooni ning juurutamiseni välja on loonud kõik eeldused veelgi edukamaks patentitööks lähitulevikus.

Elektrijamite tööstusharulabori vanemteadur-
patentoloog MARJE KASK

V. I. LENINI 115. SÜNNIAASTAPÄEV

«Meil pole tarvis tuupimist, aga meil on vaja arendada ja täiustada iga õppi ja mälu põhifaktide teadmise, sest kommunism muutuks tühjuseks, muutuks paljaks sildiks, kommunist aga ainult lihtsalt kelkijaks, kui ta oma teadvuses kõiki omandatud teadmisi läbi ei tööta. Te ei pea teadmisi ainult omandama, vaid peate need omandama nõnda, et saaksite suhtuda neisse kriitiliselt, et te ei koormaks oma mälu selle rämpsuga, mida pole vaja, vaid rikastaksite teda kõigi nende faktide teadmise, ilma milleta ei saa olla tänapäeva haritud inimene.»

(«Noorsooühingute ülesanded.» Kõne Venemaa Kommunistliku Noorsooühingu III ülevenemaalisel kongressil 2. oktoobril 1920)

20. APRILLIL KOMMUNISTLIK LAUPÄEVAK

Ka meie instituudi töötajatel ja üliõpilastel on laupäeval palju tegemist. Loomulikult kõik õppehooned korda — auditoriumide korrastamine, akende pesimine, territooriumi puhastus, mitmed remontitööd, mööbli paigaldamine ja kokkupanek. Samuti osaletakse ülelinnalises ürituses: magistraalide kevadine suurpuhastus. Tööd tehakse ka spordihoones, Klooga ja Aegviidu spordibaasis, staadionil. Koristustöödele vajab inimesi valmiv arvutuskeskus. Lisaks tavapärastele töödele on ka muud. Raadiotehnika kateedris ehitatakse display'de sideliine ja vormistatakse stende.

Konstrueerimis-eksperimentaalosakonnas toimub materjalide sorteerimine ja ladumine. Pulbermetallurgia tootmisharulaboris transporditakse uut vaakumahu paagutusruumi ja paigutatakse ümber paagutusahjud. Arhiivis pannakse üles uued kardinad. Trüki- ja kirjastusosakonnas korrastatakse paberiladu. Arstipunkt korrastab kartoteeki ja kontrollib ravimite säilimisaegu.

HEAD TÖÖMEELEOLU!

24. APRILL — RAHVUSVAHELINE NOORSOOL SOLIDAARSUSE PÄEV

Ajalooliselt on 24. aprill — Rahvusvaheline noorsoo solidaarsuse päev seotud Aafrika ja Aasia riikide konverentsiga, mis toimus 1955. a. aprillis Indoneesia kuurortlinnas Bandungis ja millest võtsid osa 29 maa esindajad. Bandungi konverentsil kuulutati välja põhiliste inimõiguste, riikide suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse austamise, kõigi rasside ja rahvuste võrdsuse ning rahvusvaheliste suhete printsipiidid. Nii sümboliseeris konverentsi viimane päev — 24. aprill kogu progressiivse inimkonna rassismi- ja apartheidivastast solidaarsust.

Sama aasta mai lõpupäevil kogunesid Bandungi Aasia ja Aafrika maade üliõpilaskonna esindajad. Konverentsi lõppistungil vastuvõetud resolutsioonid hulgaks oli ka otsus kuulutada 24. aprill noorsoo ja üliõpilaste kolonialismivastase võitluse päevaks. Seda algatust toetasid Ülemaailmne Demokraatlik Noorsooühendus, Üliõpilaste Rahvusvaheline Üliõpilaste liit, paljud teised rahvusvahelised ja rahvuslikud noorsooorganisatsioonid. Alates 1957. aastast tähistatakse 24. aprilli Rahvusvahelise noorsoo solidaarsuse päevana.

ÜLIÖPILASTE AKTIIVSUSE KAITSEKS

Imelik oli 12. aprilli TP-st lugeda O. P. sõnu, kus ta poleemika käigus avaldas arvamust üliõpilaste tuumusest, huvi puudumisest jne. jne. Kõsimehes, kas RSP '85 päevadeks üürida jäähall või mitte, tõi tema vastuargumendiks, et ansambel «Rock-Ateljee» esines TPI-s tühjale saalile. Üliõpilastel puudub ju huvi. Sama lugu võivad juhtuda ka jäähallis. Võib küll! Ja juhtubki. Kuid ainult siis, kui seda tahetakse.

Kohe selgitan. Fakt on ju see, et nõukogude levimusika tammub paigal. Uusi nimesid ei ole. Alla Pugatšova näiteks teadis nimetada ainult ühte, kes viimase 10 aasta jooksul on vanadele tegijatele liitunud. Ja see ka meie Anne Veski. Ja nüüd tõmmatakse mingisugune tundmatu arhai-

lis-pretensioonika nimega Moskva punt lavale ning loodetakse, et see toob rahva kokku. Pealegi oli reklaam väga nigel. Umbes nii, et tahan saada lenduriks. Keegi ei võta seda tõsiselt.

Reklaami on vaja. Vaadake EÜE stendi. Isegi rühmad eraldi tutvustavad ennast. On mida eeskujuks võtta.

IX korpuse stendil näiteks ei ripu kunagi midagi üleval, v.a. MLÜ ja teaduskonnasisesed asjad. Isegi TPI komsomollikomitee tööplaan pole ma seal kunagi näinud. Ei tea kas kirjutusmasin ei võta kolme paberit korraga vahele või mis.

Veel üliõpilaste aktiivsusepassiivsuse poole pealt. Aastaid on võideldud ühikate lõhkujatega. Nende tegevus ju ka teatud aktiivse aktiivsuse poolele. Selge on see, et kõik semestrid, aastad ei ole ühesuguse pingega. Aega jääb üle küll. Ja ei saa ega tahagi olla kogu aeg mingi passiivse kultuuritarbija rollis. Paljud oleksid nõus tegema tööd hooajaliselt, ajutiselt. Kuid kuhu pöörduda selle saamiseks, seda ei tea. Tööjõu värbamise punktis osati mulle pakkuda ainult üks koht ja see ka loomaaeda pühvlite söötjaks. Aitäh, ei soovi. Komsom. või a/ü. võiks tegelda ju niisuguse asjaga nagu juhu-

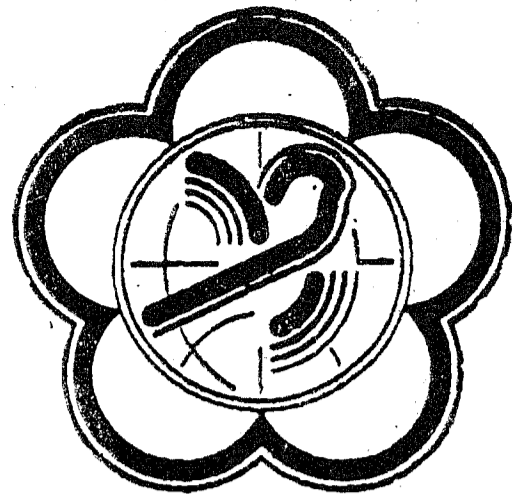
tööde otsimine ja jaotamine. Kindlasti on Tallinnas ettevõteteid, kus läheb vaja ajutist tööjõudu. Nendega peaks sidet pidama. Sellega väheneks ka prassimine, kaardimäng ja külaliste sissevedamine ühikasse. Kas oleks mõeldav ka üliõpilaste kaasamine ühikate remonttöödel? Loomulikult tasu eest. Vaevalt nad sellega halvemini hakkama saavad kui kohalik lukksepp.

Lõpetuseks veel paar üle-mõeldavat seika, milleks tõuke andis AE-teaduskonna mütsipidu. Üldmulje oli tore. Graps ja break'i mehed olid tase-mel. Kuid kui Graps vahe sisse tegi, tekkis rumal paus. Kuskiit kostis lindimuusika, millel kvaliteeti ei olnud üldse. Tume müra. Baarileti äärde tekkis väiksiirelt jube saba. Müüdi ainult šampa—Vana Tallinn ning viin—mahhaga. Palumise peale sai konjakit ka. Pepsi-Cola soe. Veini ei ole. Šampa on, aga ainult kokteilis. Kattastroof.

Selliseid tühje pause ei tohiks tegelikult olla. Vahepeal võiks näidata lühifilme ehk siis slaidiprogramme. Oleks midagi vaadata ja mitte mõelda, et miks baarilete siin majas ainult üks on.

INDREK KOOLMANN, AA-81

ENNE
KAHE-
TEIST-
KÜMMEN-
DAT
VEIDI
ÜHE-
TEIST-
KÜM-
NEST

XII MOCKBA 1985

Algus eelmises TP-s

Festivali ajal peeti Ungari pealinnas rahvusvahelised üliõpilasmängud. Nõukogude tudengsportlaste seas oli ka Eesti atleete. Maadluses võitis esikoha hilisem maailmameister August Englas. Kuldmedalitega pöördusid tagasi ka meie korvpallurid Ilmar Kullam ja Joann Lõssov.

Tihe oli Budapesti festivali kultuuriprogramm. Mitmesugustest konkurssidest võitis osa 2303 noort kunstimeistrit. Nõukogudema noorte interpretide hulka kuulus ka Tallinna Riikliku Konservatooriumi II kursuse üliõpilane Viktor Gurjev. Kuidas mäletab ta festivalipäevi?

«Mind arvati Budapesti festivalile sõitva kontserdigrupi koosseisu. Olin muidugi väga rõõmus. Ettevalmistused olid tõhusad: terve kuu möödus Moskvast. Viimastel nädalatel enne väljasõitu andsime pealinna teatrites kontserte. Kontserdi-
brigade oli mitu, need olid koostatud nii, et nende kaudu avalduks Nõukogude Liidu kui paljurahvuselise riigi omapära. Mulle endale sai suureks avastuseks Kesk-Aasia kunst. Budapesti sõitsime rongiga. Meie delegatsioon oli esinduslik — oma 630 liikmega festivali suurim. Olime kogu aeg tähelepanu keskpunktis, meisse suhtuti väga hästi, austusega. Selles avaldus tunnustus meie kodumaale ja inimestele, kes olid suutnud maailma fašismikoleedustest päästa. Väga sümbolne ja emotsionaalne oli miiting Gellerti mäel Nõukogude sõjameeste-vabatajate auks püstitatud monument juures. Budapest on tuntud oma kaunite sildadega, tollal aga viis üle Doonau vaid üks sild — Lanchid, teisi alles taastati. Võõrustajad hoolitsesid külaliste eest väga hästi. Meile näidati Budapesti vaatamisväärsusi, räägiti linna ajaloo-
st. Linnast on veel meelde jäänud voorimeeste rõhkus, hobuveokeid oli siis tunduvat rohkem kui autosid.

Festivalist endast on kõige paremini meeles avapidu Üjpesti staadionil. See oli maailma noorsoo võimas demonstratsioon. Värvikirevuses paistsid eriti silma Põhja-Aafrika maade noored: marokolased, tuneselased, alžeerlased. Algul esinesime Budapestis. Pärast ka teistes linnades. Igal pool võeti meid ovatsioonidega vastu.»

III Ulemaailmne noorsoo- ja üliõpilaste festival, Berliin, 5.—20. august 1951. a., 26 000 osavõtjat 104 riigist. Festivali deviis: «Noorsugu, ühine uue sõja ohu vastu, kestva rahu eest!»

«Ma asun rahuarmastava Saksamaa varemete ja taastamistööde keskel... Täna kutsub selle maa noorsugu üles rahu, rõõmu ja lootuse festivalile. 2 miljonit noort sakslast näitab demokraatliku Saksamaa uut südant, mis ihkab rahu.» kirjutas Tšili poeet Pablo Neruda festivali avapäeval.

1951. aasta Berliin. Kuus aastat tagasi suruti siin põlvili maailma reaktsiooni ohtlikem jõud — Saksa fašism. Mõõdunu tunnustajaks on sünged varem. Kuid nende joonil rõõmustavad silma kraanade siluetid, juba kerkinud uued hooned. Berliin on nüüd uue, demokraatliku Saksamaa, tööliste ja talupoegade riigi pealinn. Maailma noorsugu tuli siia oma kolmandale suurpeole. Tunnustus ja usaldus, mida maailma demokraatlik noorsugu avaldas vähem kui kahe aasta eest moodustatud Saksa Demokraatliku Vabariigi rahvale, valides Berliini oma järjekordse festivali pealinnaks, oli kahlemata suur. Maailma noorsoo käsutusse anti Berliini parimad staadionid, kinod, teatrid, sealhulgas varemest tšstetud Friedrichstaadtpalast ja «Komische Oper» hoone. Erinev oli festivalist osavõtjate tee festivalilinnas. Rahvusvaheline olukord oli eriti pinev. Külma sõja sünged tuuled, sõjakahjud Koreas, Indo-Hiinas. Sõjapõhise imperialismimaades kutsus esile reaktsiooni uue pealetungi progressiivsetele organisatsioonidele. NATO maades sattusid rahuliikumise juhid sõjatribunali ette. Kuid pealetung sünnitab alati ka vastuseisu. Sõjatehastes sagesid streigid, sadamatöölised keeldusid laadimast Koreasse ja Vietnami läkitavat sõjavarustust, rahupooldajad kogusid allkirju ühisele pöördumisele viie suurriigi poole nõudega sõlmida rahupakt. Kõigis nendes ettevõtmistes olid eriti agard noored.

Festivalideleagaatide sõitu Berliini takistati mõnel pool jõuga. Üldtuntuks sai intsidend Innsbruckis. Rongi, millega sõitsid noored inglased, prantslased, šveitslased ja itaallased, peatasid Zaalfeldenis Ameerika okupatsioonivägede sõdurid. Ohvitser teatas, et mitte kedagi ei lasta edasi ja kõigil, kes kavatsesid Berliini sõita, tuleb omale maale tagasi pöörduda. «Nõus» vastasid delegaadid, «kuid ainult Berliini kaudu.» Rong suunati küll tagasiteele, kuid juba esimeses peatuses Innsbruckis — väljusid delegaadid vagu-neist ja teatasid, et jäävad Innsbrucki niikauaks, kuni neid lastakse Saksa DV-sse sõita. Okupatsioonivõimudel ei õnnestunud kahte tuhandet inimest vagunitesse tagasi ajada.

(Järgneb.)

• RSP — 85 •

KOLMAPÄEV, 24. aprill:

- kell 15.00 — Miiting peahoone ees (vastutajad E. Saul ja J. Hein)
- kell 15.30 — Festivalimiili jooks, autasustamine ja vabaõhukontsert (E. Saul ja K. Pöder)
- kell 19.00 — Festivalile pühendatud spordishow, RSP pidulik avamine jäähallis (E. Brindfeldt).

NELJAPÄEV, 25. aprill

- kell 10.00 — Instituudi Nõukogu saalis seminar teemal «Noorsoo- ja üliõpilaste õigused ja sotsiaalmajanduslik seisund kaasaegses ühiskonnas» (J. Hein)
- kell 13.00 — Aulas tudengifilmide festival (M. Püüa)
- kell 14.00 — Ansambli «Justament» kontsert A-VI-322 (T. Arro)
- kell 18.30 — Ülemaailmsele noorsoo solidaarsuse päevale pühendatud EÜE klubi õhtu Taidlejate Majas (M. Timmo ja H. Hääl)
- kell 19.00 — Videodisko ja kahekordse üliõpilaste isetegevuskonkursi laureaadi B. Burda kontsert kohvikklubis (O. Pihlamägi).

REEDE, 26. aprill:

- kell 10.00 — Koostöölepingute arutelu ja TPI-d tutvustav ekskursioon (K. Hanko)
- kell 12.00 — Väravpalli sõprusturniir spordihoones (M. Püüa)
- kell 13.00 — Tallinna ettevõtete küllastamine (K. Pöder)
- kell 15.00 — mälumäng teaduskondade- ja külalisvõistkondadele (T. Vabamäe)
- kell 18.00 — Rahvusvahelise Noorsoo-aasta teemaline filmiprogramm aulas (M. Püüa)
- kell 19.00 — Ansambli «Music-Seif» telesalvestus ja kontsert kohvikklubis (O. Pihlamägi)

LAUPÄEV, 27. aprill:

- kell 10.00 — Laupäevak Moskva festivali fondi (T. Lehtoja)
- kell 19.00 — Interõhtu, RSP lõpetamine (T. Arro).

KOLMAPÄEVASTEST ÜRTUSTEST LÄHEMALT

- 14.45 Algab kogunemine miitinguks. Mängib TPI puhkpilliorkester.
- 15.00 Miitingu algus. Rahvusvahelise Demokraatliku Noorsoo hümn.
- 15.03 Sissejuhatus ELKNÜ TPI Komitee sekretäriilt E. Saulilt.
- 15.05 Tervitus ELKNÜ KK sekretäriilt K. Reilt.
- 15.10 Festivalist osavõtnu sõnavõtt.
- 15.15 Tervitab sõjaveteran R. Murel.
- 15.20 Räägib TRK üliõpilane K. Kuldjärv.
- 15.25 Lilled saatmine Igavese tule ja V. I. Lenini ausamba juurde.
- 15.30 Üliõpilashümn. Miitingu lõpp.
- 15.35. Sõna festivalimiili jooksu tingimuste tutvustamiseks on peakohtunik Teet Palmisel. Jooksust osavõtjate registreerimine ja valmistumine startiks. (Jooksu marsruut: peahoone, Ehitajate tee, Üliõpilaste tee, Raja tänav, instituudi ühiselamutevaheline tee, peahoone. Jooksu pikkus 1985 meetrit).
- 15.50 Jooksu start.
- 15.50—
- 16.15 Jooks.
- 15.55—
- 16.15 TPI puhkpilliorkester tervitab finišeerujaid.
- 16.15 Esineb L. Sibul.
- 16.20 Ansambel «Turist».
- 16.25 Parimate jooksjate autasustamine.
- 16.40 Ansambel «Turist».
- 16.45 Mait Agu tantsuprogramm.
- 16.55 Ansambel «Turist».
- 17.00 Aeroobika rahvale (A.-L. Lenis)
- 17.10 L. Sibul kutsub kõiki jäähalli.

JÄÄHALLIS

- 18.30 Avatakse ukсед.
- 18.30—
- 19.00 Mängib TPI puhkpilliorkester.
- 19.00 Algus: avasõnad ütleb ELKNÜ KK instruktor, TPI vilistlane Raivo Raidam (kes juhib ka kogu õhtu).
- 19.03 TPI RSP avamiseks saab sõna ELKNÜ TPI Komitee sekretär Eduard SAUL, kes ühtlasi tutvustab ka kõiki RSP-le saabunud külalisdelegatsioone.
- 19.15 Külaliste esindaja tervitus.
- 19.20 Esineb TPI rahvatantsuansambel «Kuljus», kes esitab NSVL rahvaste tantsu.
- 19.30 Esineb Tallinna Spordikooli iluuisutajate rühm.
- 19.45 TPI Akadeemilise Meeskoori esituses Demokraatliku Noorsoo hümn + veel 3 laulu.
- 20.00 Kõrgkoolide võistkondade vaheline maapalli võistlus jääll (3 mängu 4 5 min.), mängitakse laste hokikeppide ja vahtkummist palliga.
- 20.20 ERKI tekstiilikateedri tudengite moedemonstratsioon.
- 20.40 Kiiruisutamise võistlus kõrgkoolide esindajate vahel.
- 20.50 Intervjuu Euroopa meistrikulla- ja karikavõitja, NSV Liidu meistri Vaiko Vooremaaga (intervjuueerib R. Raidam).
- 21.00 Vello Vaheri tantsugrupi esinemine.
- 21.10 Ansambel «Retro» (TPI ja TPedI vilistlased) esinemine.
- 21.40 Esineb Lembit Sibul.
- 21.45 Esineb «Turist» (ERKI tudengid)
- 22.05 Esineb Lembit Sibul.
- 22.10 Tantsuks mängib ansambel «Retro». Samal ajal on soovi korral võimalik ka uisutada.
- 23.00 Lõpp.

NB! Esitatud on kinnitatud programmide kavad, kuid ei maksa korraldajate peale pahandada, kui midagi muutub. Aeg paneb kavad paika, kuid arvukat osavõttu oodatakse alati.

Mis mees ta on? Pärnaka, sündinud juurikuu 22. kuupäeval. Matemaatika kateedri kõige staažikam dotsent. Kõlaval häälel peetud loengud on arusaadavad ka auditoriumi kõige kaugemates soppides. Nõudlik ja täpne enese ning üliõpilaste suhtes. Tegev teadustöös funktsiooniteooria valdkonnas. Omab vastutusrikkaid ühiskondlikke ameteid. Bibliofiil. Loeb ajalehti neljas suurrahva keeles. Autoriteet. Instituudi õppejõudude esireket lauatennises. Rändur. Reisi-kolmnurga tippudeks on Dikson, Kairo, Saksimaa.

Õnitleme olulisele elukäänule jõudmisel!

Kollegid.

12. aprillil käis instituudi rahvakontrolli grupi komisjon uudistamas, kuidas laabub uue arvutuskeskuse ehitamine. Uudistajateks olid sanitaartehnika kateedri dotsent V. Tenisberg, ehitustehnoloogiateedri dotsent O. Vahelaid ja elektriaramite kateedri dotsent E. Risthein. Kohapeal oli selgitusi jagamas I. Ehitusvalituse vanemtoodejuhataja T. Hallas.

Töö laabub jõudsalt. Selleks on ka põhjust, sest juba 30. juunil tuleb riiklik vastuvõtukomisjon uut hoonet üle vaatama. Muidugi, tähelepanelike rahvakontrollide pilgu alt ei pääsenud ka pisipuudused. Talvel krohviti jäätnud seinu, mistõttu praegu krohv osades kohtades praguneb ja kipub maha pudenema. Masinasaaalis pörandaalune torustik lekib. Lekkimisest saadi teada, kui veejuga pressis end läbi põrandaplaatide. Komisjonil kerkis kohe küsimus, et võib-olla lekib veel kuskilt, ainult mitte nii jõudsalt, et läbi põrandapressida. Soovitati pai-

galdada niiskusandurid, mis annaks leketest märksa kiiremini teadust. Masinasaaalis osa radiaatoreid ei tööta täisvõimsusel. Projekteerijad on mitmel pool projekteerinud aknaid, mis peaaegu lahti ei käigi (kas jääb teise korruse lagi ette nagu koridoris või segavad valgustid nagu masinasaaalis). Väljas tõmbub punane telliskivisein kohati valgeks. Ehitaja sõnade järgi pidi see kivi viga olema ning aja jookslu uhutakse vihmade poolt sein jällegi punaseks.

Ringkääk tehtud, mindi korraks veel instituudi ehitusprorektori L. Zalmanovi jutule. L. Zalmanov kinnitas, et praegu käib töö tõesti kiirendatud tempos, sest tähtjad pressivad peale. 20. aprilliks peab masinasaal olema nii kaugel, et võib alustada masinate montaaži, s.t. masinasaal peab ehituslikus mõttes olema lõplikult valmis — ei ehitajatel ega santehnikutel ega elektrikutel pole selles ruumis enam midagi teha. Arvuteid monteerima hakkavad «Algoritmi» mehed, kes on lubanud praeguse arvutuskeskuse arvuti EC 10-22 maksimaalselt kolme nädalaga ja arvuti EC 10-55M maksimaalselt kahe kuuga paigaldada. Selliste plaanide kohaselt peab arvuti EC 10-22 juba juuni alguses töötama ning selleks ajaks peavad valmis olema ka ruumid teenindavale persona-

lile. Kogu arvutuskeskuse kompleks peab valmis olema 30. juuniks ja kui «Algoritmi» mehed sõna ei murra, siis ka on. Kahe arvuti demontaaži ja montaaži alustatakse koos, tööjõupuudust pole karta, sest loomulikult tulevad appi kõik arvutuskeskuse inimesed.

Nii, siinkohal avaldas rahvakontrolli komisjon oma arvamus ja jäi sellele lõpuni kindlaks. Kas on mõtet hakata monteerima kaht arvutit korraga, sest nii võib tekkida teatud surnud punkt, kus arvuteid on hädasti vaja, aga ei tööta neist veel ükski. Mõttekam oleks monteeriha järkhaaval — algul üks, nii kaua vanas kohas teine töötab, ja kui uues kohas üks töökorras, siis alles alustada teise montaaži. Monteeriha kaht korraga tähendab minekut riskile, kuid kas see risk on õigustatud, kui on teada, et hädasti läheb arvuteid vaja suvisel instituudi vastuvõtukomisjonil (alates 1. juulist).

TP

EUGEN PUUSEPP

TPI-d ja vabariigi elektriku te peret on tabanud valus kaotus. 14. aprillil katkes ootamatult elektrotehnika aluste kateedri vanima õppejõu, tehnikakandidaad dotsent Eugen Puusepa elutee.

E. Puusepp sündis 15. novembril 1905 lisaku vallas Virumaa kooliõpetaja pojana. Keskehariduse omandas Tallinna Reaalkoolis, milline silistas edasise tee tehniliste teaduste juurde. 1936. a. lõpetas ta Tallinna Kõrgema tehnikumi elektrotehnika osakonna insener-elektriku diplomiga.

Oma töömehele algul puustus E. Puusepp kokku erisuhvaliste aladega. Ta oli Haapsalu Tööstuskooli õpetaja, Riigiringhäälingu valvetechnik, Türi radiojaama insener, tehase «Volta» insener, proovisaali juhataja ja TKO juhataja, «Eesti Energia» projekteerimis-konstrueerimisbüroo juhataja jne.

Alates 1947. a. oli E. Puuseppa edaspidine tegevus seotud TPI-ga, kus ta on töötanud assistendina, vanemõpetajana ja dotsendina. Oma pika pedagoogilise staaži jooksul TPI-s on ta lugenud üliõpilastele elektrimasinate, elektrotehnika teoreetiliste aluste, elektrimootimiste ja üldelektrotehnika kursusi, milliste õpetamisel ilmnes tema erialaste teadmiste suur mitmekesisus ja sügavus.

1963. a. kaitses E. Puusepp edukalt kandidaadi väitekirja, millele järgnes dotsendi teadusliku nimetuse ostmistamine Kõrgema Atestatsiooni Komisjoni poolt.

Teaduslikus töös saavutas E. Puusepp märkimisvääreid tulemusi elektromagnetiliste pumpade ja vahelduvvoolu lineaarsete mootorite uurimisel. Ta on hulga teaduslike artiklite ja metoodiliste tööde autor ning rea õpikute kaasautor.

Eugen Puuseppa iseloomustasid suur töökus ja kohusetunne, nõudlikkus enda ja tähelepanelikkus kolleegide suhtes. Ta oli printsipialne õppejõud, kellesse lugupidavalt suhtusid nii kaasõppejõud kui ka üliõpilased.

Viljaka pedagoogilise ja teadusliku töö kõrval võttis ta aktiivselt osa instituudi ühiskondlikust elust. Palju aastaid juhtis ta üliõpilaste konstrueerimisbüroo tööd, korraldas MHD-alaste teaduslike tööde kogumiku väljaandmist ning täitis teisi temale usaldatud ülesandeid.

E. Puuseppa mitmekülgselt ja viljakat tegevust õppe-, teaduslikus ja ühiskondlikus töös on ära märgitud TPI rektori käskkirjadega ja ENSV Kõrg- ja Keskerihariduse Ministri riigiumi aukirjaga.

Helge mälestus Eugen Puuseppast kui silmapaistvast pedagoogist ja teadlasest ning heast seltsimehest jääb alati-seks püsima meie kollektiivis.

Kollegid energietika-teaduskonnast.

LASTE JOONISTUSTE NÄITUS

Kevad algas käesoleval aastal TPI peahoone fuajees värv- ja meeleolurikkalt — stendidele oli välja pandud laste joonistuste näitus. Korraldava komisjonile saatsid oma joonistused:

Koolieelikud

- Eva Abram 1 a. 10. k.
- Aleksandra Betmanova 5 a.
- Marju Friedenthal 4 a.
- Andrus Haiba 6 a.
- Arika Hazak 6 a.
- Hendrik Hõbe 6 a.
- Key Kunman 6 a.
- Karin Laansoo 5 a.
- Kristi Loosaar 5 a.
- Klarika Mäeltsemees 4 a.
- Arja Nekrasova 6 a.
- Sirje Pool 6 a.
- Gerli Randma 4 a.
- Marek Randma 5 a.
- Krist Remi 4 a.
- Õie Siimon 5 a.
- Karin Touart 5 a.

Kooliealised

- Aleksander Arhangeliski
- Ivo Eslon
- Eva Eslon
- Liis Friedenthal
- Kaisa Gerndorf
- Kristjan Gerndorf
- Tiina Gerndorf
- Karmen Haiba

- Katrin Haiba
- Liisa Kallam
- Katrin Kalle
- Kristiina Keerov
- Kalle Kindel
- Mari Kindel
- Natalja Kovaltšuk
- Kadri Kääramees
- Andrus Lahe
- Martin Loosaar
- Maret Maripuu
- Merili Metsvaht
- Kärt Mikli
- Mari Mägi
- Rauno Mägi
- Henn Otsmaa
- Kristel Penu
- Ando Randlepp
- Sanna Sasi
- Margus Tint
- Anneli Touart

Kokku 46 noort kunstnikku. Kõige noorem neist oli Eva Abram, kellel vanust alles 1 aasta ja 10 kuud, aga hakkamist kui palju! Eelkooliealiste laste (1—6. a.) hulgast olid aktiivsemad osavõtjad Sirje Pool, Andrus Haiba, Karin Laansoo ja Hendrik Hõbe. Kooliealistelt laekus töid rohkem I—IV klassi õpilastelt. Suure valiku — 9 tööd saatis näitusele Natalja Kovaltšuk. Näitus oli kuulutatud välja teemal «Olgu jääv meile päike», kõige rohkem päikest säras vastu Kristel Penu töödest.

Tagasihoidlikum oli vanemate õpilaste osavõtt. Teistele

andis eeskuju Ando Randlepp, kes esitas toreid ja rikkalikku valiku oma joonistustest. Ainsana oli graafiline leht linooltehnikas Andrus Lahelt. Mari ja Kalle Kindel olid proovinud aga lõbusat tuššitrüki. Näituse korraldajatele meeldis ka see, et oli hulgaliselt peresid, kust näitusest osa võtsid kõik lapsed oma töödega: Kristjan, Kaisa ja Tiina Gerndorf, Andrus, Karmen ja Katrin Haiba, Kristi ja Martin Loosaar, Liis ja Marju Friedenthal, Karin ja Anneli Touart, Kalle ja Mari Kindel, Eva ja Ivo Eslon.

Teaduskondadest peab eriti esile tõstma majandusteaduskonda. Selle teaduskonna töötajate lapsed saatsid näitusele kõige rohkem joonistusi.

Näituse korraldajad tänavad kõiki joonistuste näitusest osa võtnud lapsi **LASTE KEVADPEO** korraldamisega pühapäeval, 28. aprillil Glehni lossis algusega kell 11.00.

Külla tuleb Peeter Tooma oma kitari ja lauludega ning Tallinna Pioneeride Palee mängujuht.

Peole võivad tulla ka need lapsed, kes edaspidi meie näitusest osa võtta kavatsevad. Kohtumiseni!

TPI a/ü naiskomisjon

MÕNINGAD DEMOGRAAFILISED ANDMED MAAILMA NOORSOO KOHTA

Noore põlvkonna hulka arvatakse 15—24-aastased. Sellealaste inimeste arv on pidevalt suurenenud. 1950. aastal elas maailmas 450 miljonit noort, möödunud aastal üle 860 miljoni. Demograafid väidavad, et aastaks 1991 elab maailmas 1 000 000 15—24-aastast, s.o. 22—23% maailma rahvastikust.

Demograafilised tendentsid maailma erinevates piirkondades on erinevad. Tööstuslikult arenenud riikides on ligikaudu 22% maailma noorte koguarvust. Üldine tendents näitab, et nende riikide noorte osatähtsus langeb veelgi: ÜRO spetsialistid prognoosivad 80-ndate aastate lõpuks tööstusriikides 176 miljonit noort,

s.o. vaid 17,5% kogu maailma 15—24-aastastest.

Samal ajal suureneb kiiresti noore põlvkonna esindajate arv majanduslikult nõrgalt arenenud maades, kus käesoleva sajandi lõpuks hakkab elama 86% kogu maailma noorsoost. Nii suureneb Ida-Aasia riikides noorte arv 1,4% aastas, Lõuna-Aasias 2,5% ja Aafrikas 3% aastas.

Koostas:
Eesti NSV Noorsoo-organisatsioonide Komitee

NB!
TASUB
TEADA

Tuletame meelde, et kuni 30. aprillini ootame teinete (III-204) küsimusi üliõpilasklubi direktorile OLAVI PIHLAMÄELE. Vastused küsimustele avaldame maikuu ajalehes TP rubriigis «Meie oma foorum».

